

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

14.21 - הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים

מטרתה של הנחיה זו היא קביעת מדיניות התביעה ביחס להיבטים השונים של זכויות היידוע והשימוע.

בשל השונות שבין עבודת הפרקליטות לתביעה המשטרתית (מבחינת סוג התיקים, היקפם, חומרת העבירות, מורכבותן ועוד), הנחיה זו נועדה להתוות את מדיניות הפרקליטות בלבד בהליכי יידוע ושימוע. זאת, מתוך הכרה בכך שחלק ניכר מהאמור בהנחיה אינו מותאם לאופן עבודתה של התביעה המשטרתית. לפיכך, הנחיה זו תחול באופן מחייב על הפרקליטות בלבד.

כללי:

1. העמדה לדין פלילי של אדם עלולה להשפיע באופן מהותי על שמו הטוב ולפגוע במעמדו החברתי, עיסוקו, מקור פרנסתו, משפחתו, מצבו הנפשי וכיוצא באלה¹. לפיכך, קבע המחוקק כי ככלל, בטרם יועמד אדם לדין בעבירת פשע, חלה חובה להודיע לו על האפשרות כי יועמד לדין, ולאפשר לו להשמיע טענותיו כנגד ההעמדה לדין. זאת, למעט במקרים שפורטו בחוק.

2. בהתייחסו למהותה ולחשיבותה של זכות השימוע, קבע בית המשפט העליון:

"השימוע נועד לאפשר לחשוד בעבירה מסוג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוע מגנה על זכויות חשודים, ועשויה לייעל את מלאכת התביעה. ככל שיהא ביד החשוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחסך ממנו הפגיעה האינהרנטית הנלווית לאישום פלילי בעבירה חמורה. כך גם ייחסכו משאבי תביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הליך פלילי. השימוע עשוי לחדד את המחלוקות בין הנאשם לתביעה ולייעל את ניהול ההליך; הוא אף עשוי לעודד הידברות בין התביעה להגנה בניסיון לגבש עסקת

¹ ראה דברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 26) (זכות השימוע), התשנ"ט-1999 בה נאמר, בין היתר, כי: "ההחלטה להעמיד אדם לדין, ובעיקר לגבי עבירות חמורות היא החלטה רבת משמעות. בחברה שאנו חיים בה, די בכתב אישום, לבטח בעבירות חמורות, כדי לפגוע פגיעה קשה בנאשם. מסיבה זו מוצע להעניק את זכות השימוע למי שמרגע ההכרעה בעניינו ישתנה מעמדו בציבור". הצעות חוק 2802, " בשבט התשנ"ט, 27.1.1999.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

טיעון. מנגד, השימוע עלול לסרב את עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. כדי שיגשים את תכליותיו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוע מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הראוי להקפיד עליו...²

3. זכויות היידוע והשימוע נועדו לאפשר לחשוד בעבירת פשע להביא את דברו בפני רשויות התביעה טרם קבלת החלטה על העמדה לדין בעניינו³, ובדרך זו ליתן בידי רשות התביעה את האפשרות לבחון טענותיו של חשוד ולשקללן בטרם קבלת החלטה על העמדה לדין. זאת, כדי לטייב את ההחלטה, להקטין את סיכויי הטעות שבה ולמזער את הנזק העלול להיגרם לחשוד ולמשאבים הציבוריים כתוצאה מהחלטה שגויה.

4. מטרת הנחיה זו היא להתוות את מדיניות התביעה באופן היישום של חובות היידוע והשימוע באופן שיגשים את תכליותיהן.

המסגרת החוקית:

5. סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 (להלן: "החוק") שכותרתו: "יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע", קובע:

60א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

² ע"פ 1053/13, הייכל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.3.2013).

³ ראה לעניין זה סעיף 60א(ד) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החוק").

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

תקנה 1 לתקנות סדר הדין הפלילי (קביעת סוגי פשעים שלגביהם לא תחול חובת היידוע לפי סעיף 60א(א) לחוק), תשס"ה-2005, קובעת כי הוראות סעיף 60א(א) לחוק לא יחולו על סוגי הפשעים הבאים:

"1(א) תקיפה כלפי בן משפחה לפי סעיף 382(ב); (ב) גרימת חבלה של ממש כלפי בן זוגו לפי סעיף 382(ג); (2) כל עבירת פשע שנעברה במהלך ביצוע עבירה מהעבירות המנויות בפסקה (1) או בקשר אליה".

סעיף 242 לחוק שכותרתו "סמכות פרקליט מחוז" קובע:

"כל סמכות הנתונה לפי חוק לפרקליט מחוז, רשאי להשתמש בה פרקליט המדינה או משנהו וכן רשאי פרקליט המדינה, באישור היועץ המשפטי לממשלה, להעניק סמכות כאמור, למעט סמכות שנאצלה לפרקליט מחוז לפי כל דין, לפרקליט אחר מפרקליטות המדינה".

עוד ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 שעניינה "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)"

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

התוויית מדיניות התביעה:

יידוע

6. מטרת חובת היידוע הנה להביא לידיעת החשוד את העובדה כי חומר החקירה בעניינו הועבר ליחידת התביעה לצורך החלטה על העמדתו לדין, וזאת כדי לאפשר לו לכלכל צעדיו בהתאם לכך טרם קבלת החלטה סופית בעניינו.

7. חובת היידוע בעבירת פשע היא הכלל והחריגים לה יתאפשרו רק בהחלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות בנסיבות בהן " קיימת מניעה לכך"⁴, בעניינו של מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו⁵, או בעבירות אלימות במשפחה המפורטות בתקנה 1 שלעיל.

מיהו "חשוד" לצורך קיום חובת יידוע:

8. הגדרת הרשות החוקרת אדם כ"חשוד" היא שתכריע לצורך הנחיה זו, וזאת כל עוד לא החליטה רשות התביעה לשנות סיווג זה.

מכתב יידוע ראשון ומכתב יידוע שני:

מכתב יידוע ראשון:

9. בסעיף 5 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 שעניינה "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)", נקבע:

"הודעה בהתאם לאמור בסעיף 60א(א) דלעיל תימסר לחשוד עם העברת **תיק החקירה** בעניינו מהיחידה החוקרת לרשות התובעת. ההודעה תבהיר כי תיק החקירה הגיע לתביעה, ובידי החשוד להגיש טענותיו בכתב כאמור בסעיף 60א(ד) לחוק" (ההדגשה אינה במקור).

⁴ סעיף 60א(א) לחסד"פ.

⁵ סעיף 60א(ז) לחסד"פ.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

10. בהתאם לאמור בהנחיה זו, ככלל, הודעה כאמור תימסר לחשוד בסמיכות זמנים להעברת תיק החקירה לרשות התובעת, אלא אם בעיון הראשוני הנעשה בסמיכות לקבלת התיק בפרקליטות מתברר כי אין בסיס לקבוע כי מדובר בעבירת פשע.

תיקי "גניזה מהירה"

11. תיקי "גניזה מהירה" הנם תיקים המועברים לרשות התביעה עם המלצת סגירה ועל כן הסבירות להעמדה לדין בהם היא נמוכה. לפיכך, ככלל, בתיקי גניזה מהירה ניתן לעכב את שליחת מכתב היידוע ובלבד שמשך העיכוב לא יעלה על 3 חודשים. אם התיק נגזר בתוך שלושה חודשים, אין צורך במשלוח מכתב יידוע.

תיקים הנגזרים בשלב המיון הראשוני ("גייטינג")

12. החליט תובע בשלב המיון הראשוני לגנוז את התיק, לא תשלח הודעת יידוע, ובלבד שהגניזה תבוצע בתוך שלושה חודשים ממועד הגעת התיק לפרקליטות. החלטת הגניזה תימסר לחשוד באמצעות המשטרה.

דחיית מועד היידוע

13. יתכנו נסיבות העשויות להצדיק אי שליחת מכתב יידוע בסמיכות זמנים להעברת חומר החקירה לרשות התביעה ועיכוב שליחת מכתב יידוע כאמור לתקופה שלא תעלה על 3 חודשים, וזאת על מנת להימנע מיצירת הכבדה נפשית על החשוד ו/או הוצאות היוועצות עם עורך דין על ידיו, וכן כדי להימנע מהקצאת משאבי זמן וטיפול של גורמי אכיפה הקשורים במימוש זכות שימוע, **שלא לצורך**. לפיכך, נמצא כי נתקיים אחד מן התנאים הבאים, יהא בכך כדי להוות שיקול להימנע משליחת מכתב יידוע ראשוני:

(1) עיון ראשוני בחומר החקירה מבסס היתכנות נמוכה להעמדה לדין ככלל או בעבירת פשע, ובלבד שאם לא התקבלה החלטה כאמור תוך 3 חודשים, יישלח מכתב היידוע;

(2) ישנם שיקולים ייחודיים המצדיקים את דחיית קיום חובת היידוע למועד מאוחר יותר, כדוגמת קבלה חלקית של חומר החקירה או היתכנות גבוהה לכך שתידרש השלמת חקירה.

תוכן מכתב היידוע הראשון:

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

14. מכתב יידוע ראשוני יכול: .

- (1) הודעה על העברת תיק החקירה לעיון יחידת התביעה;
- (2) הערה כי בכל בירור ניתן לפנות לכתובת הרשומה במכתב, תוך ציון פרטי התיק;
- (3) הודעה כי הנמען רשאי לפנות בכתב ליחידת התביעה תוך 30 ימים מיום קבלת המכתב, בבקשה מנומקת מדוע יש להימנע מהגשת כתב אישום נגדו;
- (4) הודעה כי על אף האמור בסעיף 3, טרם התקבלה החלטה על הגשת כתב אישום, וככל שלאחר לימוד התיק, תתגבש החלטה להגיש כתב אישום, תימסר לחשוד הודעה נוספת שלאחריה יוכל להעלות טענות מדוע להימנע מהגשת כתב אישום, בתוך 30 יום ממתן ההודעה (להלן: מכתב היידוע השני).⁶

מצ"ב נספח א' – מכתב יידוע ראשון לחשוד

מכתב יידוע שני (המכונה לעתים "כתב חשדות") – הודעה על החלטה לשקול העמדה לדין בכפוף לשימוע

15. מטרת מכתב היידוע השני היא לידע את החשוד כי לאחר לימוד חומר החקירה הוחלט לשקול הגשת כתב אישום בעניינו בכפוף לשימוע.

16. ככלל, על מנת שיוגשמו תכליותיו של מכתב היידוע השני, ייכללו בו הנושאים הבאים:

- (1) התייחסות כללית, תמציתית ובהירה לטיב החשדות. כך לדוגמה, יצוין בהודעה כי על פי עיון ראשוני בחומר החקירה עולה חשד לביצוע עבירות מסוימות שיפורטו, או לכל הפחות יצוין אפיון כללי של עבירה, כדוגמת אלימות / מין / מרמה / וכדומה. יצוין כי בתיקים רחבי היקף או מורכבים באופן מיוחד, ניתן בשל אילוצי זמן, לשלוח תחילה מכתב חשדות מצומצם, ובהמשך לשלוח מכתב נוסף, מפורט יותר.⁷

⁶ "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 (התשנ"א) (להלן: הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001).

⁷ ראו דברים ברוח זו, בע"פ 767/15 מדינת ישראל נ' סלאח דין ריזק ג'אבר (פורסם בנבו 22.6.2015).

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

(2) יידוע החשוד בדבר זכותו לפי סעיף 60א(ד) לחוק לפנות בכתב לרשות התביעה בבקשה מנומקת להימנע מהגשת כתב אישום או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית תוך 30 ימים ;

(3) קיומה של אפשרות מצד החשוד לבקש להשמיע את טענותיו בעל פה באמצעות בא כוחו. לעניין זה תתווסף הערה כי רשות התביעה תשקול בקשה זו ותחליט בה באופן שתמצא לנכון בהתאם לנסיבות העניין. עוד יצוין, כי האפשרות להשמיע טיעון בעל פה מותנית ככלל בהעברת הטיעונים בכתב בתוך 30 ימים מיום קבלת מכתב היידוע אצל החשוד וזאת בהינתן שהוחלט לאפשר לחשוד לקיים שימוע בעל פה ;

(4) יידוע החשוד בדבר אפשרותו לפנות לרשות התביעה בבקשה לעיין בעיקרי חומר החקירה, וזאת בכפוף לשיקול דעתה של הרשות ;

(5) שמר החשוד על זכות השתיקה בחקירתו באופן מלא או חלקי, יצוין בהודעה כי לא יתאפשר לו להעלות גרסה שבעובדה בעניין שלגביו שתק⁸.

מצ"ב נספח ב' – מכתב יידוע שני לחשוד.

במקרה שנשלח כתב חשדות מפורט, אין חובה לשלוח לצדו את נספח ב', אך יש להכליל בכתב החשדות את הפרטים המרכזיים המפורטים בנספח ב'.

17. ככלל, אין מניעה לכך שמכתבי היידוע (הראשון והשני) ישלחו בשפה העברית בלבד. החובה המוטלת על הרשויות מכוח הדין לניסוח "טופס" בשפה הערבית הרשמית, מוגבלת לטפסים רשמיים. "מכתב היידוע", לעמדת התביעה, אינו מהווה טופס שכזה⁹. עם זאת, יש להשתדל שהחלק הכללי של ההודעה ישלח גם בתרגום לערבית, באופן שיאפשר לחשוד דובר הערבית להבין את מהות ההודעה שנשלחה אליו, ולעניין זה ראו נספחים א ו-ב המצורפים להנחיה זו.

⁸ ראה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001.

⁹ ראה תימוכין לעמדה זו של התביעה, בקביעת בית המשפט השלום בירושלים, בת"פ 6822/08 מדינת ישראל נ' גולאני מוחמד (פורסם בנבו 13.01.2010), ולפיה: "...יחד עם זאת, לעניות דעתי, גם במקרה בו נשלח מכתב היידוע בשפה העברית בלבד, יצאה המאשימה ידי חובת היידוע הקבועה בסעיף 60א, וזאת מן הטעם שחובת התרגום חלה על "כל הפקודות, המודעות הרשמיות והטפסים הרשמיים של הממשלה..." ואילו בענייננו, לדעתי, אין מדובר במודעה רשמית או בטופס כלל וכלל" (יוער עם זאת, כי בעניין זה ישנן עמדות שונות בפסיקה).

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

18. היה החשוד בעל מוגבלות והדבר היה ידוע לרשות התביעה, תשתדל התביעה להתאים את מכתב היידוע למגבלותיו, ככל הניתן. כך לדוגמה, היה החשוד עיוור, תשתדל רשות התביעה להבטיח שמכתב היידוע נמסר לו ותכנו הובא לידיעתו, וזאת באמצעות פניה לבא כוחו או יצירת קשר טלפוני ישיר עמו.

19. נתבקש שימוע, והתקבלה החלטה לקיימו, תימסר על כך הודעה בכתב לחשוד או לבא כוחו.

20. החליטה רשות התביעה לאפשר שימוע בעל פה, תקיימו ככלל בתוך 30 ימים ממועד קבלת מכתב היידוע השני אצל החשוד. על אף האמור, יתכנו מצבים בהם תמצא הצדקה להארכת משך הזמן לצורך השימוע. כך לדוגמה, כאשר מדובר בתיק חקירה בהיקף נרחב או בעל מורכבות יתרה, או כאשר מתקיימות נסיבות ייחודיות. ואולם, על מנת להימנע משהיו יתר בהעמדה לדין, הארכה כאמור תינתן במשורה וככל הניתן, לא תאריך מעבר ל-30 ימים נוספים. הארכה כאמור תינתן רק באישור פרקליט מחוז או מי שהואצלו לו סמכויות של פרקליט מחוז.

יידוע ושימוע בעבירות חטא ועוון

21. אף שחובת היידוע ומתן אפשרות שימוע חלות על פי סעיף 60א(א) על עבירה מסוג פשע בלבד, יתכנו נסיבות אשר יצדיקו יידוע ומתן אפשרות שימוע כאמור, גם בעבירות מסוג "חטא" ו"עוון"¹⁰, וזאת, בין היתר, בהתאם לשיקולים שלהלן (שאינם מהווים רשימה ממצה):

(1) נסיבות ביצוע העבירה ותוצאותיה הן ייחודיות;

(2) מאפייני החשוד הנם ייחודיים ומצדיקים קיום שימוע;

(3) קיומו של אינטרס ציבורי מוגבר בבחינה ממצה ככל הניתן של ההצדקה להעמדה לדין, כדוגמת עניינו של נושא משרה ציבורית. במקרים אלו, עצם ההעמדה לדין

¹⁰ ראו סעיף 11 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

עשויה להשפיע על היבטים ציבוריים רחבים החורגים מעניינו של החשוד עצמו, באופן המצדיק בירור מיטבי של מכלול טענות החשוד טרם קבלת החלטה על העמדתו לדין;

(4) תיקים שבהם התשתית הראייתית סבוכה באופן מיוחד ו/או חריגה בהיקפה ו/או מעלה שאלות משפטיות או ערכיות מורכבות, ונמצא שיידוע ומתן אפשרות שימוע עשויים לסייע בגיבוש עמדת התביעה לעניין העמדה לדין.

22. ככלל, בעבירות חטא ועוון, תשלח הודעת יידוע, אם נמצא שיש הצדקה לכך, רק לאחר גיבוש כוונה להגיש כתב אישום.

23. הוראות הנחיה זו יחולו בשינויים המחויבים גם על הליכי יידוע ושימוע שהוחלט לנקוט בעבירות חטא ועוון.

אופן שליחת מכתב היידוע

24. סעיף 60א(ג) לחוק קובע כי נשלחה הודעת יידוע בדואר רשום, יראוה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

25. בהתאם להוראת החוק, ועל מנת להבטיח ככל הניתן את מסירתו של מכתב היידוע לחשוד ולמנוע טענות אפשריות מצדו לאי קבלה כאמור, מכתב יידוע ישלח בדואר רשום לכתובת החשוד כפי שהיא מופיעה ברישומי משרד הפנים ומצוינת במערכת "תנופה" (מערכת המחשוב של הפרקליטות) (להלן: "הכתובת הידועה"), ולכתובת ידועה אחרת ככל שנמצאה הצדקה לכך. היה החשוד תאגיד, ישלח מכתב היידוע לכתובת הרשומה של התאגיד. נתקבלה אצל התביעה הודעה על ייצוגו של החשוד על ידי עורך דין בטרם נשלח מכתב היידוע, תשלח ההודעה לבא כוחו.

26. בתיקי נוער יש לשלוח מכתב יידוע גם להורי הנאשם בנפרד, על פי כתובתם הרשומה, זולת אם הוחלט בעת החקירה שלא ליידיע את הורי הקטין בדבר חקירתו בשל התנגדות

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

הקטין לכך. היה הקטין עצור ונמסרה הודעה לקרוב אחר בדבר מעצרו, לפי בקשת הקטין, ישלח מכתב יידוע לאותו קרוב.

27. העתק ממכתב היידוע ואישור שליחתו בדואר רשום יתויקו בתיק הפרקליטות ושליחת המכתב תתועד במערכת תנופ"ה.

28. היה ומכתב היידוע חזר תוך 30 יום למשרדי התביעה עם חיווי "לא ידוע" או "עזוב", על התובע לשקוד שקידה סבירה על מנת שמכתב היידוע יימסר לתעודתו.

המקרים בהם ניתן להימנע משליחת מכתב יידוע

29. כאמור לעיל, בהתאם להוראות החוק, רשות התביעה רשאית להימנע משליחת מכתב יידוע (בשונה מדחיית מועד היידוע כמפורט לעיל) בשלושת המקרים שלהלן בלבד:

(1) על פי החלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות כי "קיימת מניעה לכך";

(2) בעניינו של מי שנתון במעצר והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו; היה החשוד עצור בתיק אחר יראו בו כחשוד שאינו עצור לצורך הנחיה זו, זולת אם נמצא טעם להימנע מכך.

(3) בתיקי אלימות במשפחה – לפי תקנה 1 לתקנות האמורות (ראה סעיף 5 ל"מסגרת החוקית" לעיל). לעניין זה, יודגש כי רק בעניינן של הוראות החיקוק שהוחרגו באופן מפורש בתקנות קיים פטור משליחת מכתב יידוע.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

30. נתקבל חומר חקירה אצל רשות התביעה בעניינו של חשוד המשוחרר בתנאי ערובה שעתידים לפקוע במהלך התקופה שבין קבלת החומר אצל רשות התביעה ועד לסיום הליכי השימוע, ומצא פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות כי פקיעת תנאי הערובה יפגעו באינטרס ציבורי מהותי, רשאי הוא לראות בכך "נסיבות המצדיקות" הגשת כתב אישום ובקשה להורות על מעצר או שחרור בתנאים, ללא קיום שימוע, וייתן את טעמיו לכך בכתב.

עם זאת, במקרה כזה, ככלל, תערך תחילה פנייה אל בא כוחו של החשוד בהצעה כי יתן הסכמתו להארכת תוקפם של תנאי השחרור בערובה עד לאחר קיום השימוע וההחלטה על העמדה לדין. ככל שתינתן הסכמת בא כוחו של החשוד, תוגש הבקשה המוסכמת בצירוף הנמקה לבית המשפט שהורה על תנאי השחרור בערובה, להארכת התנאים¹¹. בהעדר הסכמה, יפעל פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות כמפורט לעיל.

31. החלטה להימנע משליחת מכתב יידוע תתקבל על ידי הגורם המוסמך ונימוקיה יתועדו ויתויקו בתיק הפרקליטות (ראה לעניין זה גם סעיף 50 להלן).

32. גילתה רשות התביעה כי בשל תקלה לא נתקיימה חובת היידוע במועדה, ובמועד הגילוי לא התקיים אחד החריגים לקיום חובה זו על פי החוק, תשלח התביעה לחשוד מכתב יידוע בהקדם האפשרי.

עיכוב שליחת מכתב יידוע

33. הוראת החוק אינה מגדירה לוחות זמנים למסירת הודעה לחשוד. לאור התכלית המונחת ביסוד חובת היידוע, יתכנו מקרים בהם ניתן לעכב את שליחת היידוע, וזאת כאשר השתכנע פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות כי קיים אינטרס ציבורי בעיכוב כאמור.

¹¹ ראו לעניין זה, בשינויים המחייבים, בש"פ 127/10 יורם פיניאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 19.01.2010) (בית משפט הכיר בהסכמת נאשם לדחיית דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים מעבר למגבלת 30 הימים הקבועה בסעיף 21(ד) לחוק המעצרים כתקפה. אף שבעניין זה בית המשפט פירש את הסכמת הנאשם לדחיית הדיון כהסכמה לקיומן של ראיות לכאורה): "הגנה מסכימה לעיתים למעצר ביניים, ואפילו לתקופה ארוכה, משיקולה שלה... אם ניתן לקבל הצהרה מעין זו של ההגנה לצורך מתן החלטה לגופה של בקשה למעצר עד תום ההליכים, ניתן לקבל הצהרה זו גם לצורך הארכת מעצר הביניים, ואיני סבור שיש מקום ל"פטרנליזם" מצד בית המשפט".

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

בהתאם לכך, אם במועד קבלת התיק נראה כי קיימת הסתברות גבוהה שהוא ייגנו, אין טעם במשלוח הודעת היידוע (ראה סעיפים 11-13 לעיל). במקרים אלו, הודעה לחשוד על סגירת התיק בפרק זמן זה, תייתר משלוח הודעת יידוע. אם תוך 3 חודשים לא התקבלה החלטה בתיק, יישלח מכתב היידוע.

מימוש זכות הטיעון (שימוע)

דרך השימוע

34. על פי סעיף 60א(ד) לחוק, לחשוד בעבירת פשע עומדת הזכות לפנות לרשות התביעה בתוך 30 ימים מקבלת ההודעה, בבקשה להשמיע טענותיו לעניין העמדתו לדין **בכתב**.

35. הנחית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3001 בעניין "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)", קובעת:

"ככלל, הליך השימוע ייערך בכתב, אך יכול שייערך בעל-פה, לפי שיקול דעת התביעה. שימוע בעל-פה ייערך, ככלל, באמצעות בא-כוחו של החשוד".

החומר שיש למסור לקראת השימוע

36. סעיף 7 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 קובע:

"לפי סעיף 74 לחסד"פ, זכות העיון בחומר הראיות שבידי התביעה מוקנית לחשוד רק מעת שהוגש נגדו כתב אישום. בהתאם לסעיף 60א(ו), שנוסחו הובא לעיל, אין בהוראות סעיף 60א "כדי לשנות מהוראות סעיף 74". יחד עם זאת, לעתים לא ניתן לממש באופן סביר את זכות הטיעון ללא קבלת עיקרי חומר הראיות שבידי התביעה. לפיכך, יתאפשר עיון החשוד או בא כוחו בעיקר חומר הראיות שבידי התביעה לקראת השימוע; זאת בכפוף לשיקול דעת התביעה, ככל שזו תסבור כי הדבר אינו עלול לפגוע בעניינם של מעורבים אחרים, להפריע להכנות למשפט, או לגרום נזק אחר..."¹²

¹² הנחיה זו עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון בבג"ץ 2678/07 קצב נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 23.04.2007) ולפיה אין זהות בין היקף חומר החקירה שזכאי לקבל חשוד במסגרת הליך שימוע לזה שלו זכאי נאשם שנגדו הוגש כתב אישום כאמור בסעיף 74 לחסד"פ.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

37. ככלל, על מנת לאפשר לחשוד למצות את טענותיו בשימוע באופן מיטבי, תאפשר רשות התביעה לחשוד או לבא כוחו טרם השימוע, לעיין בעיקרו של חומר החקירה ובלבד שלא נמצאה כל מניעה למוסרו. כמו כן, במקרים בהם מועבר חומר חקירה לחשוד לצורך שימוע, ילווה החומר במכתב מפרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, במסגרתו יובהר כי החומר מועבר לצורך השימוע בלבד, ותופנה תשומת הלב להוראת סעיף 119 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**)¹³.

התביעה רשאית להחתים את החשוד ו/או בא כוחו על התחייבות שלא לעשות שימוש כלשהו בחומר שיימסר לעיונו, מלבד לצורך הליך השימוע, ושלא למוסרו לאיש.

במקרה שבו יש רגישות מיוחדת בחומר החקירה (כגון כשהחומר עוסק בנושאים אינטימיים), רשאית התביעה לאפשר רק **עיון** בחומר במשרדה, ולא לאפשר צילומו¹⁴.

קיום שימוע בעל פה

38. ככלל, לאחר שאישר הגורם המוסמך את הגשת כתב האישום בכפוף לשימוע, ייערך השימוע בפניו בכתב.

39. ביקש חשוד או בא כוחו להביא טענותיו בשימוע בעל פה, רשות התביעה תאפשר לו זאת אם מצאה לנכון לעשות כן.¹⁵ ככלל, במקרה שבו יש צורך בהגשה מהירה של כתב האישום ומתן שימוע בעל פה לא יאפשר זאת ו/או כאשר הטיעונים הכתובים אינם משכנעים על פניהם, לא יתאפשר שימוע בעל פה.

40. ככלל, קיומו של שימוע בעל פה מותנה בהגשת טיעוני החשוד בכתב ובזמן סביר לפני כן.

41. מצאה רשות התביעה, **ביוזמתה** ועל פי שיקול דעתה כי יש תועלת בעריכת שימוע בעל פה, תציע אפשרות זו לחשוד או בא כוחו, שינהג בעניין על פי שיקול דעתו.

¹³ נוסח המכתב מצורף כנספח א' להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001.
¹⁴ ראה לעניין זה, בש"פ 19/06 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.1.2006).
¹⁵ ראו סעיף 6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

42. כמפורט בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001, שימוע בעל פה יתקיים בנוכחות בא כוחו של החשוד וללא נוכחות החשוד עצמו.¹⁶

43. היה החשוד לא מיוצג, וביקש קיום שימוע בעל פה, תיידעו רשות התביעה בדבר הצורך בעורך דין מייצג לקיום שימוע בעל פה. שימוע לחשוד שאינו מיוצג ייערך בכתב בלבד.

טענות מותרות בשימוע:

44. עפ"י הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.3001¹⁷:

"לא תתקבל במסגרת הליך שימוע טענה, המהווה השמעת גרסה שבעובדה בשאלה שלגביה בחר החשוד בזכות השתיקה בחקירתו. מכאן מתחייב כי מי שבחר בשתיקה לגבי עניינים שבעובדה שהוצגו לו בחקירה, יש לראותו ככלל, כמי שוויתר על השימוע לגבי מסכת העובדות. כך עשוי להיות גם לגבי מי שאינו משותף פעולה עם הרשויות החוקרות בדרך אחרת".

45. ככלל, הליך השימוע אינו מהווה הזדמנות להעלאת טענות עובדתיות חדשות שלא הועלו על ידי החשוד בחקירתו.

46. שמר החשוד על זכות השתיקה בחקירתו, באופן מלא או חלקי, הרי שככלל, לא יינתן משקל לטענות עובדתיות המועלות על ידיו במסגרת הליך השימוע ביחס לדברים שלגביהם שתק.

47. נמצא כי טענות עובדתיות של חשוד אשר שמר על זכות השתיקה בחקירתו מצדיקות באופן חריג את שמיעתן בהליך השימוע וביצוע השלמת חקירה בשלן, יופנה העניין למשטרה.

¹⁶ ש.ס.
¹⁷ ש.ס, בפס' 8.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

48. מצא תובע כי דברים שהובאו על ידי חשוד בכתב או על ידי בא כוחו במסגרת שימוע בעל פה, מצדיקים השלמת חקירה כדי לסייע בבירור האמת, יפנה העניין לחקירת משטרה.

49. מצא תובע כי דברים שעלו במהלך שימוע בעניינו של אחד החשודים, מהווים "חומר חקירה" גם בעניינם של יתר החשודים, יפנה את הנושא למשטרה על מנת שתבצע השלמת חקירה ככל הנדרש. בכל מקרה שכזה, יש להעביר את החומר שייאסף לידיעת החשודים שחומר זה משמש "חומר חקירה" בעניינם.

החלטה על הגשת כתב אישום ללא שימוע ותיעודה

50. סעיף 60א(ה) לחוק מקנה לפרקליט מחוז, או ראש יחידת תביעות, לפי העניין, סמכות להגיש כתב אישום בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד), וזאת "מטעמים שיירשמו".

51. על מנת לאפשר לנאשם לטעון נגד החלטה כאמור, ירשמו "הטעמים" ויתועדו בתיק, וזאת באופן שניתן יהיה למוסרם להגנה¹⁸.

שימוע במקרים בהם נדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה או גורם מאשר אחר להגשת כתב אישום:

52. ככלל, טיוטת כתב אישום המועברת לאישורו של גורם מטה, תועבר לאחר שהתקיים שימוע בפרקליטות המחוז (במקרים בהם החשוד ביקש לקיימו), שלאחריו סבר הגורם המעביר שיש הצדקה להגשת כתב האישום. כך יהיה, ככלל, עת מדובר בבקשה לאישור הגשת כתב אישום נגד קטין בחלוף שנה מעת ביצוע העבירה; הגשת כתב אישום בעבירות על תקנות ההגנה [שעת חירום], 1945; הגשת כתב אישום בעבירות על פקודת מניעת טרור או עבירות בהן נדרש אישור מכוח סעיף 123 לחוק העונשין; הגשת כתב אישום בעבירת מין לפי סעיף 354 (א) לחוק העונשין; וכדומה. במקרים אלה יועברו הטענות שהועלו

¹⁸ טענות נגד החלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות בעניין זה, יכולות להישמע במסגרת טענות מקדמיות לפי סעיף 149 לחסד"פ, בעילת פגם או פסול בכתב האישום או בעילה של הגנה מן הצדק. על כן, יש חשיבות לכך שהנימוקים ירשמו באופן שניתן יהיה לצלמם ולהעבירם לדורש. זאת, בין היתר, נוכח קביעות בית המשפט העליון בבג"ץ 5537/91 אליהו אפרתי נ' עו"ד כרמלה אוסטפלד (פורסם בנבו 03.06.1992) ולפיהן הדיבור "טעמים שיירשמו" מקים חובה על רשויות התביעה להציג לחשוד את התרשומת המקורית, אם יבקש זאת.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018;	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

בשימוע וההתייחסות אליהן לעיון הגורם המאשר. סבר הגורם המאשר שיש צורך בקיום שימוע נוסף בפניו, יורה על כך.

53. במקרים המפורטים להלן, יתבקש אישור גורם המטה להגשת כתב האישום עוד בטרם קבלת החלטה על שקילת הגשת כתב אישום בכפוף לשימוע, וטרם משלוח מכתב יידוע שני:

(1) כאשר נדרש אישור אישי של היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה מכוח חוק או מכוח הנחיה 4.1004 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה "אישור מוקדם להגשת כתב אישום";

(2) במקרים שיש בהם, לדעת פרקליט המחוז, מורכבות משפטית מיוחדת (למשל, כשקיים ספק אם התגבשה עבירה) או במקרים בעלי רגישות אחרת, בהם סבר הגורם המעביר שיש מקום לכך;

(3) כאשר מדובר בהגשת כתב אישום נגד רשות מקומית או נגד ראש רשות מקומית בענין הנוגע לתפקידו;

(4) בעבירות המשיקות לחופש הביטוי, כגון עבירות של הסתה לאלימות או גזענות;

במקרים אלה, אם החליט הגורם המאשר במטה לשקול לאשר הגשת כתב אישום בכפוף לשימוע, יחליט גם בפני מי יקוים השימוע, כמפורט להלן. לאחר השימוע, יועבר מכלול החומר חזרה לגורם המאשר במטה, על מנת שישקול אם לאשר הגשת כתב האישום (להלן: "ההליך הכפול").

הגורם בפניו יתקיים השימוע במקרים בהם נדרש אישור גורם בכיר להגשת כתב האישום:

54. סעיף 9 (ב) בהנחיה 4.3001 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה קובע כדלקמן:

"מקום שנקבע בחוק כי לא יוגש כתב אישום אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה, או מקום שנקבע בחוק או בהנחיות, כי הגשת כתב אישום טעונה אישור היועץ המשפטי לממשלה (ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1004 "אישור מוקדם להגשת כתב אישום"), יתקיים השימוע

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

בפניו, ויחליט הוא בעניין, אלא אם כן סבר, שיש מקום להסמיך אדם אחר לעניין זה. הוא הדין מקום שסמכות הגשת כתב האישום או אישורו כאמור הואצלה לגורם אחר."

55. סעיף 6 להנחיה מורה שככלל, הליך השימוע ייערך בכתב, אך יכול שייערך בעל פה, לפי שיקול דעת התביעה. לאור האמור, השימוע במקרה של "הליך כפול", כמפורט בסעיף 52 יתנהל כדלקמן:

(1) ככלל, לאחר שאישר הגורם המוסמך ביחידת התביעה את שקילת הגשת כתב האישום בכפוף לשימוע, ייערך השימוע בפניו, בכתב. הטענות שהועלו בשימוע יועברו לגורם המאשר בצירוף התייחסות הגורם שבחן את התיק.

(2) במקרה בו ההגנה מבקשת לקיים מפגש כדי להוסיף לשימוע בכתב גם דברים בעל פה, והגורם המאשר מצא שיש לכך מקום, הוא יקבע אם המפגש האמור ייערך בפניו או בפני גורם אחר, כגון בפרקליטות המחוז. ככל שמצא הגורם המאשר לנכון שהמפגש יתקיים בפרקליטות המחוז, יעביר עורך השימוע במחוז את תמצית הטענות שהועלו, בצירוף המלצתו, לגורם המאשר, לאחר השימוע, לשם קבלת החלטה סופית.

(3) ככלל, גם כאשר יש הסכמה למפגש בו יושמעו טענות בעל פה, יש לבקש מן המבקש שימוע, להעלות טענותיו תחילה על הכתב. כך הדבר במיוחד עת מתבצע השימוע בעל פה שלא בפני הגורם המאשר.

קיום שימוע לחשוד אחד מתוך מספר חשודים

56. מקום בו מתגבשת כוונה להגיש כתב אישום נגד מספר חשודים, בעוד רק אחד מהם פנה לתביעה בבקשה לקיים הליך של שימוע, תימסר הודעה על קיום השימוע לכל החשודים השותפים לכתב האישום המתגבש, או לבאי כוחם.¹⁹

57. מקום בו מתגבשת כוונה להגיש כתב/י אישום נגד מספר חשודים באותה פרשה ובכוונה התובע לאפשר קיום שימוע על-פה²⁰, רשאי התובע לקיים את השימוע לכל באי-כוח

¹⁹ כך כפי שמופיע גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.3001, פס' 10.

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

החשודים יחדיו, תוך מתן האפשרות, במידת הצורך, להשלמת טיעון פרטני ביחס לכל אחד מן החשודים בנפרד.

קיום שימוע לאחר הגשת כתב אישום:

58. יתכנו מקרים חריגים שבהם תמצא הצדקה לקיים שימוע אף לאחר הגשת כתב אישום. כך לדוגמה, כאשר לא קיים שימוע בשל תקלה או כאשר מדובר בנאשם שהיה עצור בעת הגשת כתב האישום, אך נמצא טעם של ממש לקיים שימוע מאוחר בעניינו²¹.

59. נמצאה הצדקה לקיים שימוע לאחר הגשת כתב אישום, יעשה הדבר בנפש חפצה ומתוך פתיחות לשקול טענות הנאשם ואף לחזור מכתב האישום, ככל שימצא בטיעוני הנאשם הצדק לכך²².

רישום ותיעוד:

60. ככלל, לרישום ולתיעוד חשיבות יתרה. אלו מסייעים לפרקליט בארגון, שימור ושימוש בידע, ולמערכת כולה בריכוז, ייעול והעברה של מידע והצגתו. בנוסף, באמצעות הרישום מתאפשרת בקרה פנימית וחיצונית ומתן מענה מדויק ומהימן לכל צורך רלוונטי.

61. לפיכך, על דרך הכלל, ובהתאם לנסיבות העניין, יש לרשום כל רישום הנוגע לקיומו של שימוע, שיכלול את הפרטים הבאים: מועד הרישום; המועד שבו התרחש השימוע; הגורמים שהשתתפו בשימוע; תמצית הטענות שהובאו בשימוע (ניתן להפנות למסמך כתוב שהוגש על ידי החשוד או בא כוחו בעניין); הסיכום ו/או ההחלטה שנתקבלה ותמצית נימוקיה; הגורם המחליט ומועד קבלת ההחלטה; שמו וחתימתו של עורך הרישום; והנחיות לגבי המשך הטיפול. לעניין זה ראו גם הנחיית פרקליט המדינה שמספרה 1.10 – "רישום ותיעוד בעבודת הפרקליט".

²⁰ בהתאם לאמור בסעיפים 38-43 להנחייה זו.

²¹ ראה לעניין זה בג"צ 5065/10 לינדה סאלם נ' פרקליטת מחוז דרום ואח' (פורסם בנבו, 19.07.2010): "אכן, קיים הבדל בין שימוע הנערך לחשוד בטרם הגשת כתב אישום לבין שימוע הנערך לנאשם לאחר הגשת כתב אישום. ואולם, יש לצפות מרשויות התביעה כי ישמעו את טענות העותרת בפתיחות מלאה כך שהליך השימוע לא יהיה בגדר הליך סרק (ראו מהעת האחרונה, בג"ץ 4785/10 גבאי נ' בית המשפט המחוזי בבאר שבע (טרם פורסם, 8.7.2010))."

²² בשי"פ 984/10 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.02.2010).

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

62. מצא תובע, כי קיים עניין נוסף שאינו מופיע ברשימה לעיל הקשור בהליך היידוע והשימוע והוא בעל משמעות שיש בה כדי לקדם את מטרות הרישום ותכליותיו כפי שפורטו לעיל, יערוך רישום ותיעוד כאמור.

63. רישום ותיעוד כאמור הנערכים על ידי פרקליט או גורם מסייע מהווים "תרשומת פנימית", וזאת בכפוף לכל דין.

הודעה לחשוד בדבר החלטת התביעה בעניינו לאחר שימוע:

64. בהתאם לסעיף 60א(ח) לחוק, ולאחר קיומם של כל הליכי היידוע והשימוע על פי דין ובכפוף לאמור בהנחיה זו, יש להודיע לחשוד על החלטת התביעה בעניינו בדבר המשך קיומם או אי קיומם של ההליכים הפליליים נגדו וזאת בהקדם האפשרי ככל הניתן.²³

שימוש בתכני השימוע במהלך ניהול התיק בבית המשפט:

65. התביעה רשאית לעשות שימוש בכל מידע שיעלה במהלך השימוע.

66. הורה תובע, בעקבות דברים שנמסרו על ידי הנאשם בהליך של שימוע, על השלמת חקירה, ניתן יהיה לעשות שימוש בדברים שעלו בשימוע והיוו את הבסיס להשלמת החקירה. ראה לעניין זה קביעת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו:

"אין לשלול את האפשרות שמסמכים הנמסרים מההגנה לתביעה במסגרת הליך השימוע יסווגו כבעלי פוטנציאל להפוך ל"חומר חקירה", במידה שחלים לגביהם המבחנים הקבועים בחוק ופסיקה. ועל כן, במידה שמתגבשת עמדת התביעה כי מדובר במסמכים שהם רלוונטיים לאישום, והם לא נתפסו עד כה ביד החוקרים, שומה עליה לפעול כמצוות הדיון, ולהורות על ביצוע פעולות החקירה הנדרשות שנועדו להכשיר את קבילות המסמכים, ולבחון את גרסת המעורבים ביחס אליהם. רק אז, יוכשרו המסמכים "כחומר חקירה" ויועברו לעיון הנאשמים האחרים. עד ל"הכשרת" המסמכים, ובלא שבוצעה השלמת חקירה לגביהם, לא ניתן

²³ סעיף 60א(ח) לחסד"פ: "הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי...."

<p>הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים</p>	<p>הנחיות פרקליט המדינה</p>
<p>עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019</p>	<p>3 אפריל, 2017; 21 יוני ;2018</p>

למשיבה להעביר את המסמכים לעיון הנאשמים האחרים או כל צד
אחר²⁴.

67. במהלך המשפט, אין מניעה שתובע יתייחס, בהתאם לצורך ולנסיבות העניין, לעובדה
שהנאשם מימש או נמנע מלממש את זכות השימוע;

²⁴ ע"ח 43522-06-15 טרטנר ואח' נ' פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי), (פורסם בנבו 25.09.2015)

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

נספח א'

תאריך: _____
 تاریخ: _____
 מספרנו: _____
 رقمنا: _____

לכבוד
 حضرة
 כתובת
 عنوان
 / כניסה
 ת.ד.
 א.ג.ג.,
 תחיה وبعد,

הנדון: מכתב יידוע ראשון לחשוד

לפי סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

الموضوع : رسالة تبليغ للمشتبه به حسب بند 60 لقانون الإجراءات الجنائية

(نص مندمج) - 1982

1. לפי סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב-1982 הרינו להודיעך, כי תיק משטרה מס' פלא _____ מרחב _____ בו נחקרת כחשוד, הועבר לעיון הפרקליטות.

بحسب بند 60 لقانون الإجراءات الجنائية (نص مندمج) - 1982 نود إعلامك, أن ملف الشرطة رقم _____ شرطة _____, الذي حقق معك فيه كمشتبه به, قد انتقل الى النيابة العامة للمراجعة والنظر فيه.

מס' תיק החקירה	תחנת המשטרה	סעיפי העבירה בגינם נחקרת במשטרה
----------------	-------------	---------------------------------

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

פל"א _____	גלילות, תל אביב	1. _____ 2. _____ 3. _____
פל"א _____	גלילות, תל אביב	1. _____ 2. _____

2. בכל ברור נוסף בעניין התיק הנדון, הנך רשאי לפנות בכתב לפי הכתובת הרשומה מטה ולציין את מספרנו _____.

لمعرفة تفاصيل إضافية حول الملف المذكور أعلاه, بإمكانك التوجه خطياً إلى العنوان المسجل أدناه مع ذكر رقمنا _____.

3. הנך רשאי בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה זו, לפנות בכתב לפי הכתובת הרשומה מטה, בבקשה מנומקת מדוע להימנע מהגשת כתב אישום נגדך.

يجوز لك خلال 30 يوماً من تاريخ استلام هذه الرسالة, التوجه خطياً إلى العنوان المسجل أدناه, بطلب مفصل للامتناع عن تقديم لائحة إتهام ضدك.

4. על אף האמור בסעיף 3, הרינו להודיעך כי טרם התקבלה החלטה על שקילת הגשת כתב אישום בעניינך. במידה ולאחר לימוד התיק תתגבש החלטה לשקול להעמידך לדין בעבירה מסוג פשע, ישלח אליך מכתב יידוע שני שלאחריו תוכל להעלות טענותיך מדוע יש להימנע מהגשת כתב אישום, וזאת בתוך 30 יום מיום קבלתו. לפיכך, גם אם ברצונך לנמק מדוע אין מקום להגשת כתב אישום נגדך בעבירה מסוג פשע, באפשרותך להימנע בשלב זה מפניה לכתובת הרשומה, כמפורט בסעיף 3 לעיל, עד לאחר קבלת מכתב יידוע שני.

بالرغم مما ذكر في البند أعلاه رقم 3, نود أن نبليغك أنه حتى الآن لم نتخذ قرار بتقديم لائحة اتهام ضدك. بعد دراسة الملف وفي حال قررنا أن نعرضك للمساءلة القانونية, سيتم ارسال رسالة تبليغ ثانية اليك, حيث يمكنك بعدها تقديم ادعاءاتك التي تدعم عدم تقديم لائحة اتهام ضدك, وذلك خلال 30 يوماً من تاريخ استلامها. لذلك, إذا أردت شرح الأسباب التي تدعم ادعاءك بعدم وجود سبب لتقديم لائحة اتهام ضدك, بإمكانك عدم التوجه في هذه المرحلة الى العنوان المسجل أدناه, كما ذكر في البند 3 المذكور أعلاه, وذلك حتى استلام رسالة التبليغ الثانية.

5. לתשומת ליבך כי האפשרות לעיין בחומר החקירה בעניינך, בכפוף לשיקול דעת של רשות התביעה, תינתן לך או לבא כוחך, רק במידה ולאחר שישלח אליך מכתב יידוע שני.

نود أن نلفت عنايتك, بأن إمكانية معاينة مواد التحقيق بخصوصك, تعود لاعتبارات سلطة الادعاء, وتمنح لك أو لوكيلك, فقط في حال تم ارسال رسالة تبليغ ثانية لك.

6. יצוין כי חשוד שאינו מיוצג יכול לפנות לבית המשפט בבקשה למינוי סניגור שייצגו בהליך זה. לברור אפשרות זו, ניתן לפנות לסניגוריה הציבורית.

הנחיית פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

إذا لم يكن لدى المشتبه به محام دفاع، فبإمكانه التوجه للمحكمة بطلب لتعيين محام دفاع ليقوم بتمثيله في هذا الإجراء. لفحص هذه الامكانية، بالإمكان التوجه الى هيئة الدفاع العامة.

בכבוד רב,

בא احترام,

עו"ד, _____

תואר משרה ויחידת תביעה

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

נספח ב'

סימוכין _____

תאריך: _____

تاريخ:

מספרנו: _____

رقمنا:

לכבוד

حضرة

כתובת

عنوان

/ כניסה

ת.ד.

א.ג.נ.

تحية وبعد,

הנדון: מכתב יידוע שני לחשוד

לפי סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

الموضوع: رساله تبليغ مشتبه به حسب بند 60 لقانون الإجراءات الجنائية

(نص مندمج) - 1982

1. לפי סעיף 60א' לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב-1982, ובהמשך למכתב יידוע ראשון שנשלח אליך ביום _____ הרינו להודיעך, כי לאחר עיון בתיק משטרה מס' פלא _____ מרחב _____ בו נחקרת כחשוד, אנו שוקלים להעמידך לדין בכפוף לשימוע, בעבירות המפורטות להלן: _____ / בעבירות מסוג _____

הנחיות פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018;	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

בחסב בנד 60 لقانون الإجراءات الجنائية (نص مندمج) – 1982, وعطفا على رسالة التبليغ الأولى التي أرسلت إليك بتاريخ _____ نود اعلامك انه بعد معاينة ملف الشرطة رقم _____ منطقة _____ حيث تم في اطاره التحقيق معك كمشتببه به, نحن ندرس إمكانية احالتك للقضاء بعد اعطاءك فرصة لإسماع وجهة نظرك, بما يتعلق بالاتهامات التالية: _____ / مخالفات من نوع _____

2. הנך רשאי בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה זו, לפנות בכתב לפי הכתובת הרשומה מטה, בבקשה מנומקת מדוע להימנע מהגשת כתב אישום נגדך או להימנע מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית.

يجوز لك حتى مده أقصاها 30 يوما من تسلّم هذه الرسالة, التوجه خطياً إلى العنوان ذاته المسجل أدناه, بطلب مفصّل للامتناع عن تقديم لائحة إتهام ضدك.

3. הרינו להודיעך עוד כי באפשרותך לבקש להשמיע בתוך פרק הזמן האמור של 30 יום האמורים את טענותיך גם בעל פה לרשות התביעה באמצעות עורך דינך וזאת בכפוף לפניה בכתב בתוך 30 ימים כאמור בסעיף 2 לעיל. רשות התביעה תעיין בבקשתך הכתובה ותחליט לעניין קיום השימוע בעל פה.

كما نود اعلامك انه بإمكانك ان تطلب إسماع ادعاءاتك خلال 30 يوما وأيضاً بشكل شفهي امام سلطة الادعاء من خلال محامي, وذلك بشرط التوجه الخطي خلال مدة 30 يوما كما ذكر أعلاه. سلطة الادعاء ستنظر في طلبك الخطي وتقرر بما يتعلق بإجراء جلسة الاستماع الشفهي.

4. לצורך קיום זכות השימוע, הנך רשאי לפנות לרשות התביעה לצורך תיאום מועד שבועי ניתן לך לעיין בחומר החקירה בעניינך, או בעיקרו, וזאת בכפוף לשיקולי רשות התביעה לעניין זה.

من أجل القيام بجلسة الاستماع, يجوز لك التوجه لسلطة الادعاء بهدف تنسيق موعد لمعاينة مواد التحقيق بشأنك, أو بجوهرها, وذلك يتعلق باعتبارات سلطة الادعاء في هذا الموضوع.

5. לידיעתך, חשוד ששמר על זכות השתיקה בחקירתו, יהיה מנוע מלהעלות גרסה שבעובדה בעניין שלגביו שתק.

جدير بالمعرفة, انه في حال مارس المشتبه به حق الصمت في التحقيق معه, لا يمكنه الادلاء بعدها بأي ادعاء يتعلق في الحقائق, بموضوع كان قد صمت فيه من قبل.

6. יצוין כי חשוד שאינו מיוצג יכול לפנות לבית המשפט בבקשה למינוי סניגור שייצגו בהליך זה. לברור אפשרות זו, ניתן לפנות לסניגוריה הציבורית.

إذا لم يكن لدى المشتبه به محام دفاع، فبإمكانه التوجه للمحكمة بطلب لتعيين محام دفاع ليقوم بتمثيله في هذا الإجراء. لفحص هذه الامكانية، بالإمكان التوجه الى هيئة الدفاع العامة.

7. בכל ברור נוסף בעניין התיק הנדון, הנך רשאי לפנות בכתב לפי הכתובת הרשומה מטה ולציין את מספרנו _____.

הנחיית פרקליט המדינה	הנחיית פרקליט המדינה מספר 14.21 – הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים
3 אפריל, 2017; 21 יוני 2018	עדכון אחרון: י כסלו תש"ף, 8 דצמבר, 2019

لمعرفة تفاصيل إضافية حول الملف المذكور اعلاه, بإمكانك التوجه خطياً إلى العنوان المسجل أدناه مع ذكر رقمنا _____.

בכבוד רב,

باحترام,

עו"ד, _____

תואר משרה ויחידת תביעה

סימוכין _____